

Racisme, etnisk forskelsbehandling og social udstødelse inden for idræt

Artikel 21, der hører under kapitlet om ligestilling i [Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder](#), forbyder forskelsbehandling bl.a. på grund race, hudfarve, etnisk eller social oprindelse samt tilhørsforhold til en national minoritet.

Politisk kontekst

Idrættens potentiale til at udtrykke og viderebringe menneskelige værdier har stigende interesse for EU. Samtidig har forståelsen af og bevidstheden om racisme og forskelsbehandling inden for idræt ændret sig drastisk på EU-niveau i løbet af de sidste ti år, i hvert fald inden for fodbold, med et stigende behov for en indsats. Europæiske og internationale aktører og interessenter, der er aktive på idrætsområdet, bekræfter denne udvikling mod en mere aktiv bekæmpelse af racisme og forskelsbehandling inden for idræt.

Disse forhold undersøges nærmere af [Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder \(FRA\)](#) i en ny rapport.

Bredere deltagelse inden for idræt

Indvandrere og minoriteter er underrepræsenteret i mange idrætsgrene i EU, især på ledelsesposter i idrætsorganisationer. Især piger og kvinder med etnisk baggrund er underrepræsenteret.

I nogle lande kan social udstødelse og geografisk isolation føre til lav deltagelse i idrætsaktiviteter blandt romaer og travellers. Manglen på idrætsfaciliteter i visse områder reducerer også deltagelsen blandt nogle grupper.

Større bevidsthed og mangfoldighed

Det er nødvendigt med flere målrettede, opmærksomhedsskabende aktiviteter i styrelsesorganer, forbund og klubber på idrætsområdet, der skal føre idrættens rummelighedspotentiale ud i livet. Sådanne aktiviteter kunne indebære mangfoldighedsprogrammer, der skal fremme indvandreres og etniske minoriteters deltagelse i idræt samt initiativer til nedbrydelse af de barrierer, der blokerer adgangen til ledelsesposter i idrætsorganisationer.

Overvågning af racistiske hændelser inden for idræt

Racistiske hændelser blandt tilskuere til idrætsbegivenheder omtales ofte i medierne. I forbindelse med herrefodbold er det primært fans, som registreres som gerningsmænd.

Der finder dog også racistiske hændelser sted blandt spillere, primært inden for amatøridræt.

Dommere og klubrepræsentanter kan også være involveret i racistiske hændelser. Desuden finder et betydeligt antal hændelser sted i forbindelse med ungdomsidræt.

Der findes kun programmer til overvågning af racistiske hændelser inden for idræt i nogle af EU's medlemsstater. Nogle er mere avancerede og registrerer flere racistiske hændelser end andre. Dog er hovedparten af de data, der er til rådighed, relateret til fodbold.

Effektiv overvågning

Nationale og lokale myndigheder tilskyndes, i tæt samarbejde med idrætsforbund, til at udvikle effektiv overvågning af racistiske hændelser og forskelsbehandling inden for idræt for at kunne forbedre registreringen af hændelser samt at gøre indgivelsen af individuelle klager lettere.

Styrket regulering og håndhævelse i forbindelse med racistiske hændelser inden for idræt

Vedtægter og lignende dokumenter fra europæiske og internationale idrætsorganisationer indeholder ofte bestemmelser, som skal medvirke til at undgå racisme og forskelsbehandling. Dog er det kun få af disse organisationer, der har klare disciplinære procedurer til håndtering af racistisk adfærd eller forskelsbehandling, dog med undtagelse af internationale fodbold- og cricketorganisationer.

De disciplinære bestemmelser hos [Det Europæiske Fodboldforbund \(UEFA\)](#), der er et eksempel på god praksis, indeholder anti-racistiske bestemmelser og en række negative sanktioner i tilfælde af overtrædelser.

Mere effektive bestemmelser til at modvirke racisme:

Styrelsesorganerne på idrætsområdet er nødt til at udarbejde og gennemføre effektive bestemmelser til at modvirke racisme og at udarbejde og gennemføre ligestillingsforanstaltninger. Europa-Kommissionen kunne spille en vigtig rolle ved at koordinere udveksling af god praksis mellem medlemsstater.

[Rådets rammeafgørelse om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen](#) er et vigtigt, juridisk værktøj, der kunne bruges til bekæmpelse af racisme inden for idræt.

Ligestillingsorganer og idræt

FRA-rapporten viser, at der i mindst 16 EU-medlemsstater findes ligestillingsorganer og andre institutioner, bl.a. nationale menneskerettighedsorganisationer, der griber ind i tilfælde af racistiske hændelser og etnisk forskelsbehandling inden for idræt.

Inddragelse af ligestillingsorganer i bekæmpelse af racisme og etnisk forskelsbehandling inden for idræt:

Ligestillingsorganer og nationale menneskerettighedsorganisationer bør i højere grad blive inddraget i bekæmpelse af racistisk forskelsbehandling inden for idræt. Disse organer kunne støtte idrætsforbund og -klubber i at udvikle opmærksomhedsskabende aktiviteter. De kunne yde støtte til potentielle ofre og, hvor dette er tilladt, deltage i søgsmål mod gerningsmænd.

Baggrund

FRA-rapporten er baseret på interview med relevante eksperter og interessenter samt på sekundære data og information for perioden 2003-2008. Desuden var der input fra interessenter på europæisk og nationalt niveau, herunder nationale idrætsforbund. Undersøgelsen omfattede amatør- og professionel idræt, hvor kvinder, mænd, børn eller unge deltager.

Fodbold og atletik blev undersøgt i hver af de 27 EU-medlemsstater samt en tredje idrætsgren, der er

populær i den pågældende medlemsstat (se nedenstående figur).

EU-medlemsstat	Undersøgte idrætsgrene
Østrig	Fodbold, atletik, alpint skiløb
Belgien	Fodbold, atletik, basketball
Bulgarien	Fodbold, atletik, volleyball
Cypern	Fodbold, atletik, basketball
Tjekkiet	Fodbold, atletik, ishockey
Danmark	Fodbold, atletik, håndbold
Estland	Fodbold, atletik, basketball
Finland	Fodbold, atletik, basketball
Frankrig	Fodbold, atletik, tennis
Tyskland	Fodbold, atletik, håndbold
Grækenland	Fodbold, atletik, basketball
Ungarn	Fodbold, atletik, vandpolo
Irland	Fodbold, atletik, hurling/camogie
Italien	Fodbold, atletik, basketball
Letland	Fodbold, atletik, ishockey
Litauen	Fodbold, atletik, basketball
Luxembourg	Fodbold, atletik, cykling
Malta	Fodbold, atletik, basketball
Nederlande	Fodbold, atletik, korfbal
Polen	Fodbold, atletik, speedway
Portugal	Fodbold, atletik, håndbold
Rumænien	Fodbold, atletik, håndbold
Slovakiet	Fodbold, atletik, ishockey
Slovenien	Fodbold, atletik, alpint skiløb
Spanien	Fodbold, atletik, basketball
Sverige	Fodbold, atletik, ishockey
Det Forenede Kongerige	Fodbold, atletik, cricket

Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) har offentliggjort to rapporter om racisme, etnisk forskelsbehandling og udstødelse af indvandrere og minoriteter inden for idræt i EU.

- *Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: A comparative overview of the situation in the European Union*
- *Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: The situation in the European Union – Summary report*

Der vil i 2011 blive offentliggjort en *håndbog i god praksis* for idrætsforbund, klubber, spillere og idrætsfolk med eksempler på initiativer til bekæmpelse af racisme, etnisk forskelsbehandling og udstødelse af indvandrere og minoriteter inden for idræt.

Rapporterne findes på www.fra.europa.eu